

DECIZIE

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele sădintei
Judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat, Ion Druță,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Fortigo Group” în procedura falimentului simplificat, Munteanu Oleg în cauza intentată la cererea înaintată de administratorul insolabilității Societății cu Răspundere Limitată „Fortigo Group” - Muntean Oleg privind validarea popririi și încasarea datoriei de la Societatea cu Răspundere Limitată „SB-Daniela” în sumă de 223 000 lei,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, prin care a fost desființată cererea de validare a popririi,

CONSTATĂ:

La data de 11 aprilie 2016, creditorul SRL „International Rentai & Development” s-a adresat în instanța de judecată în ordine de insolabilitate cu cerere introductivă, privind declararea debitorului SRL „Fortigo Grup” în stare de insolabilitate și intentarea procedurii de insolabilitate față de SRL „Fortigo Grup” din motivul incapacității de plată a acestuia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016, cererea introductivă depusă de creditorul SRL „International Rental & Development” a fost admisă spre examinare, SRL „Fortigo Group”, cu sediul în mun. Chișinău, str. București 90, ap. 19, fiind pusă sub observație prin desemnarea în calitate de administrator provizoriu pe Muntean Oleg.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016 a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „International Rentai & Development” și s-a intentat procedura de faliment simplificat față de SRL „Fortigo Group”, cu desemnarea în calitate de administrator al insolabilității pe Muntean Oleg.

La data de 21.10.2016, lichidatorul debitorului SRL „Fortigo Group” -Muntean Oleg a înaintat cerere prin care a solicitat validarea popririi cu încasarea de la terțul poprit SRL „SB-Daniela” a datoriei în mărime de 223 000 lei în folosul debitorului SRL „Fortigo Group”.

În motivarea cererii de validare a popririi lichidatorul a menționat că conform actelor financiar-contabile ale SRL „Fortigo Group”, s-a constatat că, terțul poprit, SRL „SB-Daniela”, în urma relațiilor comerciale de prestare a serviciilor a acumulat datoria în sumă de 223 000 lei, care pînă în prezent nu a fost achitată integral.

În vedere înființării popririi lichidatorul debitorului SRL „Fortigo Group”-Muntean Oleg a înaintat la adresa terțului poprit SRL „SB-Daniela” somație prin care i-a adus la cunoștință despre înființarea popririi și a solicitat ca în termen de 5 zile de

la data comunicării popririi să achite la contul de acumulare a lichidatorului suma datorată (f.d. 4).

Avocatul terțului poprit SRL „SB-Daniela” - Scutelnic Constantin a prezentat în ședința de judecată a instanței de insolabilitate, după înaintarea cererii de validare a popririi, dispoziții de plată de casă nr. 12 și actul privind recepționarea sumei din data de 21.05.2015, care sunt documente prin care confirmă faptul că datoria în sumă de 223 000 lei a fost achitată debitorului de către SRL „SB-Daniela”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, a fost desființată cererea de validare a popririi depusă împotriva terțului poprit SRL „SB-Daniela”.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de insolabilitate a invocat prevederile art. 126 alin. (11) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, menționând că în conformitate cu actele prezentate instanței de insolabilitate de către terțul poprit, SRL „SB-Daniela”, se atestă faptul că datoria în sumă de 223 000 lei a fost achitată debitorului SRL „Fortigo Group”.

Considerând ilegală hotărârea instanței de insolabilitate, la 27.12.2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Fortigo Group” în procedura falimentului simplificat, Munteanu Oleg a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 15.12.2016 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de validare a popririi sau remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că se atestă o discrepanță vădită dintre materialele cauzei, așa-numitele „probe” prezentate de terțul poprit și concluziile instanței de insolabilitate.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva hotărârii date în instanța de fond și verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la adoptarea hotărârii contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cu rezultă din materialele cauzei, recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvență, prin care a fost desființată cererea de validare a popririi depusă împotriva terțului poprit SRL „SB-Daniela”.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de insolvență ca fiind neîntemeiată și prematură, din următoarele considerente.

Potrivit art. 126 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

(3) Prin somație se va pune în vedere terțului, care devine, potrivit alin. (1), terț poprit, interdicția de a plăti fără acordul administratorului insolvenței/lichidatorului sumele de bani sau de a transmite bunurile mobile pe care le datorează debitorului ori pe care i le va datora, declarându-le indisponibilizate. De la data comunicării somației de înființare a popririi și până la achitarea integrală a obligațiilor, inclusiv pe perioada suspendării urmăririi silite prin poprire, terțul poprit nu va face nicio altă plată sau operațiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate. Orice operațiune efectuată cu aceste sume sau bunuri după data comunicării somației de înființare a popririi este nulă. Când se popresc sume cu scadențe succesive, indisponibilizarea se întinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadență, ci și asupra celor exigibile în viitor. Indisponibilizarea se întinde și asupra fructelor civile ale creanței poprite, și asupra oricăror alte accesorii născute chiar după înființarea popririi.

(5) În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolvență, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Constată Colegiul că, datoria SRL „SB Daniela” față de SRL „Fortigo Group” izvorăște din ordinele de plată nr. 32 din 27.02.2015 și nr. 130 din 02.06.2015, potrivit cărora împrumutătorul SRL „Fortigo Group” a virat către terțul poprit -

împrumutat SRL „SB Daniela” sumele de 200 000 și respectiv 23 000 lei, în total 223 000 lei. Suma împrumutată de 223 000 lei fiind scadentă prin prisma art. 45 (1) din Legea insolvenței, ce prevede că creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență.

Reține Colegiul că, suma de 223 000 lei a fost incontestabil primită de către persoana juridică SRL „SB Daniela”, fiind virată la contul bancar al acesteia.

Totodată, constată Colegiul că, potrivit actelor prezentate în instanța de insolvență de către avocatul terțului poprit, Scutelnic Constantin, se atestă faptul că suma de 223 000 lei a fost returnată nu către împrumutătorul persoana juridică SRL „Fortigo Group”, ci către o persoană fizică Cernei Mihail (f.d. 13-14).

Astfel, Colegiul reține ca just argumentul din recurs potrivit căruia, constatarea instanței de insolvență că, SRL „Fortigo Group” a primit înapoi suma de 223 000 lei, nu corespunde realității.

Or, potrivit pct. 4 al Regulamentului cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28.04.1998, la efectuarea decontărilor bănești în numerar pentru operațiunile economice cu plătorii, contribuabilii sînt obligați să utilizeze MCC, eliberînd plătorilor bonurile de casă emise de acestea.

La caz, reține Colegiul că nu există vreun act ce atestă recepționarea propriu-zisă a sumei de 223 000 lei de către SRL „Fortigo Group”, astfel constatarea instanței de insolvență fiind una eronată.

Mai mult, reține Colegiul că suma de 223 000 lei a fost virată către SRL „SB Daniela” la datele de 27.02.2015 (suma de 200 000 lei) și la 02.06.2015 (suma de 23 000 lei), iar presupusul receptor al banilor - Cernei Mihail, scrie în actul de recepționare a sumei că a primit suma de 200 000 lei la data de 21.05.15 și suma de 23 000 lei la data de 20.05.2015 or, Colegiul atestă ca fiind imposibil ca Cernei Mihail să primească înapoi de la SRL „SB Daniela” suma de 23 000 lei la data de 20.05.2015, în situația în care această sumă a fost transferată către SRL „SB Daniela” abia la 02.06.2015.

Colegiul conchide că, acest fapt trezește dubii în privința veridicității actului de recepționare a sumei împrumutate din 21.05.2015 și atestă faptul că instanța de insolvență nu a examinat cu o minimă diligență materialele cauzei la adoptarea hotărîrii recurate.

Mai mult, constată Colegiul că, chiar actul de recepționare a sumei împrumutate care atestă primirea banilor este datat cu 21.05.2015, însă Cernei Mihail scrie în act că a primit o parte din bani cu o zi înainte ca actul să fie întocmit, la 20.05.2015.

Totodată, reține Colegiul că, la adoptarea hotărîrii recurate, instanța de insolvență a ținut cont de procura fără număr din 20 februarie 2015, eliberată pe numele Cernei Mihail, care nu este în original și nici nu a fost certificată de către avocatul Scutelnic Constantin (f.d. 15).

Potrivit art. 117 alin.(1) al CPC al RM, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. Alin. (2) spune că, în calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Potrivit art. 138 (4) CPC, înscrisul se depune în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului.

Astfel, Colegiul conchide că, instanța de insolvență a admis la materialele cauzei și a adoptat hotărârea recurată în baza unui act care nu corespunde prevederilor legale fiind doar în copie simplă.

Colegiul reține argumentul din recurs conform căruia, pe copia procurii din 20.02.2015 este aplicată o ștampilă (fotocopie) cu inscripția SRL „Fortigo Group”. Urmare a recepționării actelor prezentate de către terțul poprit, subsemnatul a identificat în documentația întreprinderii Adeverința ștampilei respective, potrivit căreia această ștampilă a fost eliberată la data de 27.02.2015. Respectiv, ștampila SRL „Fortigo Group” nu putea fi aplicată la data de 20.02.2015 pe procură, deoarece SRL „Fortigo Group” nici nu o primise încă atunci, fiind eliberată la 27.02.2015, adică peste o săptămână de la eliberarea procurii în cauză.

În aceste circumstanțe, Colegiul atestă inducerea în eroare a instanței de insolvență de către intimat și în consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii, care nu corespunde exigențelor minime stabilite de lege pentru o hotărâre judecătorească.

Totodată, Colegiul consideră superficială abordarea instanței de insolvență, care s-a limitat la invocarea faptului că actele prezentate atestă achitarea datoriei, și nu a relatat cum poate fi confirmată această achitare în lumina tuturor deficiențelor enunțate supra.

De asemenea Colegiul consideră că instanța de insolvență urmează să țină cont și de relatările recurentului din cererea de recurs, conform cărora acesta a interpellat ex-administratorul statutar al SRL „Fortigo Group” - Șeremet Vladislav, semnătura căruia se pretinde a fi pe procura eliberată lui Cernei Mihail, și a solicitat informații vizavi de această procură, Șeremet Vladislav comunicându-i că nu a eliberat o asemenea procură pe numele lui Cernei Mihail, nu a semnat și nu a aplicat ștampila pe procură și nu l-a împuternicit pe Cernei Mihail să efectueze acțiuni din numele societății. La fel, a mai informat că Cernei Mihail nu a achitat careva bani către SRL „Fortigo Group”, inclusiv în sumă de 223 000 lei, nu a introdus această sumă nici în contul bancar și nici în casa entității. De asemenea, acesta a accentuat că ștampila aplicată pe procură a fost fabricată peste 7 zile după data procurii, confirmând cele enunțate mai sus.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs constată că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat toate circumstanțele cauzei, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru stabilirea întrunirii sau nu a condițiilor necesare validării sau nu a popririi.

În aceste condiții este evident că instanța de insolvență, examinând pricina, nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cererii lichidatorului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pe cale de consecință și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție v-a admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvabilitate.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

A admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Fortigo Group” în procedura falimentului simplificat, Munteanu Oleg.

A casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, în cauza intentată la cererea înaintată de administratorul insolvabilității Societății cu Răspundere Limitată „Fortigo Group” - Muntean Oleg privind validarea popririi și încasarea datoriei de la Societatea cu Răspundere Limitată „SB-Daniela” în sumă de 223 000 lei și remite cauza la rejudecare în instanța de insolvabilitate - Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valentina Clevadî

Judecători

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea